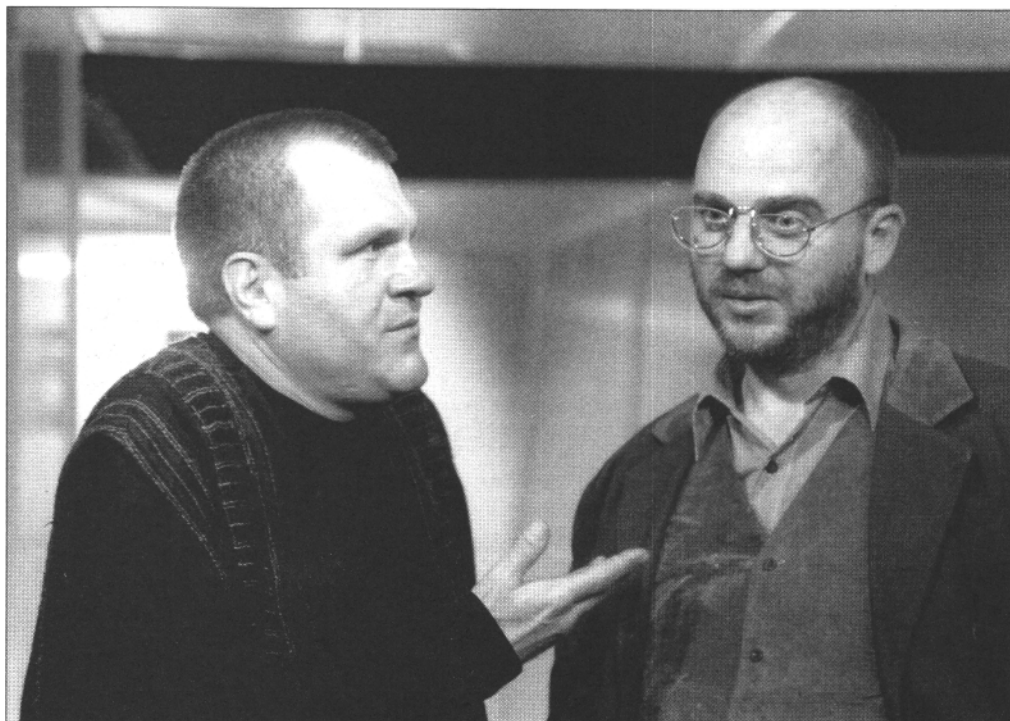

KEREKES LÁSZLÓ 1961-2000

MEGŐRZŐDŐ PILLANTÁSOK

Kerekes László Gazsó Györggyel A viszontlátás trilógiája nyíregyházi előadásában (Csutkai Csaba felvétele)

Ezt a legnehezebb elhinni. Amikor valaki így megy el, fiatalon, váratlanul, figyelmeztetés nélkül. Hogy harminckilenc évesen egyszer csak se szó, se beszéd megáll a szíve. (Es még ezt nevezik természetes halálnak!) Elkezdődik egy rendes nyári nap, és azzal a döbbenettel ér véget, hogy nincs többé Kerekes Laci. Nincs többé az ő Ványa bácsija se, Mitche (A vágy villamosa), Pálja (Kék róka), Ivan Ivanovicsa (A mandátum) - hogy csak az utolsóvá lett szerepeit említsem Nyíregyházáról, illetve a Madách Színházból.

Tizennyolc éves, kedves, gátlásos püspökladányi gyerek volt, amikor felvették a Főiskolára. Legfiatalabb fiúként abba a jól jegyzett osztályba járt, amelynek az lett a neve, hogy Hirtling-Funtek-Mácsai. A társak egy részének hamar beindult a szekér a fővárosban, Kerekes viszont Zalaegerszegre szerződött diplomaosztás után, hogy Ruszt József-nél tanuljon tovább. A Hevesi Sándor Színházban töltött hat évad a csendes szakmai gyarapodás időszaka volt. Akkoriban ritkán kapott nagy szerepet, de részt vett fontos előadásokban, melyeket utólag büszkén és szeretettel emlegetett (*Húsvét, Jeruzsálem pusztulása, Egmont*).

Pályakezdő léte már Zalaegerszegen sem volt elsikkadó típus. Ha csak öt perc és öt mondat erejéig jelent meg a színen, akkor is észre kellett venni őt. (En például A zöld kakadu című, már nem tudom, micsoda láttán jegyeztem meg magamnak.) Amikor nagy szerepben tették próbára - később, a rusztlanlanság idején -, olyankor színészi erejével és

akarásával tűnt ki a talán kevésbé ambiciózus alkotótársak közül (*Tartuffe, A szerelem és a halál játéka*). Harminc felé közelítve - s megelégedve a megelégedendőket a Hevesi Sándor Színházban - Szolnokra távozott. Ott két év alatt mindössze egyetlen érdemi találkozás volt, történetesen Jim O'Connorról, a régi ismerőssel. Tennessee Williams *Úvegfigurák* című darabjának e hőseit ugyanis már Zalaegerszegen is eljátszotta. (Megduplázott előtanulmány a későbbi nyíregyházi feladat-hoz, Mitch megformálásához.)

1993-ban csatlakozott a Móricz Zsigmond Színházhoz. Az új igazgató, Verebes István hívta, s rögtön Jago szerepét bízta rá. A nyíregyházi hat év a fejlődés, az érlelődés, majd a ki- és beteljesedés időszaka lett Kerekes László színészetében. A Verebes-Mohácsi-Szász rendezői úton és a Shakespeare-Mohácsi (Jókai-Brecht-Erdman)-Csehov szerzői vonalon haladt előre és felfelé. A legutóbbi évek meghozták számára az igazán jelentős feladatokat, a komoly sikereket, az elismertséget, a Jászai Mari-díjat és a fővárosi szerződést is. Egykori osztályfőnöke, Kerényi Imre invitálta őt a Madách Színházba. Ment is, de azért képtelenesen kint hagyta ajtaján a Rögton jövők!-táblát a nyíregyházi színházban. S miközben a tavalyi évadban a körúton fellépett egy-két rövid életű stúdiószínházi produkcióban plusz a jobban alakult *Kék róka*ban, ugyanakkor folyamatosan aratta a babérokat a Katonában, a Kamrában és a Bárkában a nyíregyházi remekekkel: A vágy

rel és A viszontlátás trilógiájával.

Ha pályájának alakulását összevetjük az egykori osztálytársakéval - és okvetlenül eszünkbe jut megtenni, mivel a pesti barátok látványosabb karrierje egyszerre inspirálta és irritálta őt akkor megkockáztathatjuk, hogy Kerekes László szakmailag mostanra már alighanem az élre tört. Borzalmas igazságtalanság, hogy mielőtt ezt konstatáltuk volna, az ő számára már be is fejeződött a versengés. (Bizonyos értelemben végeredményt hirdettem most tehát.) Es borzalmas igazságtalanság általában, hogy vidéken dolgozó színészek nagyszerűségéről ki sem tud - a helybelieken kívül. Talán még a szűk szakmai közeg. Ha ugyan figyel.

Mint alkotó ember Kerekes nem volt egyszerű eset. Nem próbált könnyen, és nem játszott könnyedén. Technikák helyett inkább önmagához folyamodott - belsőleges színész volt. Meggyőződött minden alakításért - kicsiért, nagyért, óriásiért egyaránt -, s ezenközben nemigen tudott szárnyakat adni a partnereknek. Emiatt könnyű lett volna nem kedvelni őt, mégsem sikerült ez senkinek. Muszáj volt szeretni. Talán szép, kényeseres és zseniális miatt, amely mély önróniával viselt és kommentált. (Saját magán tudott a legharsogóbban nevetni.) Vagy mert hiányzott belőle az ártó szándék, a sandaság. Vagy csak egyszerűen azért, mert áthatóan kék szeme volt, s nem bírta hidegen nézni vele.

Azt hiszem, a szemével adta a legtöbbet a közönségnek is. Megőrződő pillantásokat hagyott a nézőkre. Aki látta A mandátumban, emlékezhet rá, amint kipislogott a fejére borult fazék alól. Vagy ahogy mint öngyilkosjelölt Ványa bácsi, összeszűkülte pupillával állt a kivilágosodó csillár alatt. Meg ahogy a *Kicsengetés* Harry Windscape-jeként vigasztalanul elborult a tekintete a tanárnő kolléga szerelmi vallomása hallatán. Es ahogy Versinyinként bedugta a fejét az ajtón, s kíváncsian bekukucskált a három nővér házába. Vagy a nyíregyházi Marat/Sade-ban - (számomra) nemszeretem darab nemszeretem előadásán -, ahol az elmebeteg egyikekét naivan, ártatlanul végigcsodálkozta a játékot. Képzelnék el egy kietlen, sivatagos estét - amelyben az ő fürkész, bámuló tekintete az oázis.

Alapesetben világoskék tó volt a szeme. Bárki belenézhetett a nézőtérrel, s visszatükröződni láthatta minden bizonytalanságát, féltését és kétségét. Az ősz és a nyár közötti

STUBER ANDREA